

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์กับบทบาทด้านการพัฒนาคนและสังคม สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สรุป

จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของและการควบคุมของสถานี รวมถึงโครงสร้างในด้านการประกอบการธุรกิจหารายได้ของสถานี มีผลต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคม เนื่องจากจะเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดถึงนโยบายของสถานีท้องถิ่น รวมถึงกำหนดแหล่งที่มาของการสื่อสารในสถานีท้องถิ่น

นโยบายจากส่วนกลางได้กำหนดไว้อย่างเด่นชัด ที่จะให้สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในสังกัด ได้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น รวมถึงมีส่วนในการกำหนดให้สถานีเปิดโอกาสให้หน่วยงาน กลุ่มบุคคลอื่น ๆ เข้ามาใช้สถานีเพื่อทำการสื่อสาร ซึ่งนโยบายจากส่วนกลางนี้จะมีความเป็นไปได้ในระดับใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ที่เข้ามาใช้สถานีเพื่อทำการสื่อสาร และรูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารจากแหล่งของข้อมูลข่าวสารต่างๆ

รูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ นั้น จะมี 2 ลักษณะคือ รูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารที่มาจากส่วนกลางและท้องถิ่น

รูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารจากส่วนกลางนี้ จะมีแหล่งข้อมูลข่าวสารมาจากส่วนกลาง และเป็นการสื่อสารในระดับชาติ เนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสาร เหตุการณ์ที่มีความสำคัญในระดับประเทศ

รูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารจากท้องถิ่น จะเป็นการสื่อสารเฉพาะในท้องถิ่น มีแหล่งข้อมูลข่าวสารมาจากท้องถิ่น เนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นโดยมีการเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคล หรือ

หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาใช้สถานที่เพื่อทำการสื่อสารในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้เอื้อต่อการสื่อสาร โดยให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการใช้สถานที่ด้วย

อย่างไรก็ตามในการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการพัฒนาคนและสังคมนี้ ได้แก่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 40 ได้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) รวมถึงเอื้อต่อแผนพัฒนาสื่อมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศ และ โทรคมนาคม (พ.ศ. 2542 – 2551) ให้มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาสื่อเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคนและสังคม มีการระบุไว้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของการพัฒนาในระดับท้องถิ่นด้วย บทบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้องค์กรสื่อวิทยุกระจายเสียง 3 องค์กร คือ กรมประชาสัมพันธ์ กองทัพบก และ อ.ส.ม.ท. ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายหลักเพื่อให้สื่อวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ในสังกัดได้มีการสนองตอบต่อประโยชน์สาธารณะในระดับท้องถิ่น

ปัจจัยในเรื่ององค์กรสถานีในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างสถานีตามการเป็นเจ้าของและการควบคุม ที่แตกต่างกัน ทำให้เจ้าหน้าที่แต่ละสถานีมีการปฏิบัติการกิจในสถานีที่แตกต่าง

ปัจจัยในเรื่องของการประกอบธุรกิจการหารายได้นี้ทำให้แต่ละสถานีมีความสามารถในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคมที่แตกต่างกัน เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพบก ภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ และสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์ จะต้องหารายได้โดยการให้ผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาเช่าเวลาสถานีเพื่อทำการสื่อสาร โดยพบว่า เป็นเวลาส่วนใหญ่ของสถานี จึงทำให้โอกาสในการที่จะให้กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น เข้ามาใช้สถานีเป็นไปได้น้อย

จากปัจจัยที่กล่าวมาทำให้สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติการกิจในฐานะเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงในระดับท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เนื่องจากยังคงติดอยู่ที่การควบคุมตามลักษณะโครงสร้างทั้งโครงสร้างการเป็นเจ้าของและโครงสร้างการประกอบธุรกิจการหารายได้ สถานีจึงมีลักษณะเป็นเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงเครือข่ายให้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ กองทัพบก และ อ.ส.ม.ท.

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กำหนดออกมา รวมถึงรูปแบบเนื้อหาในการสื่อสารของสถานี ซึ่งมีบางส่วนที่ได้มีการผลิต และมีแหล่งที่มาของ เนื้อหามาจากท้องถิ่น เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นโดยตรง มีขนาดเล็ก เนื้อหาจะเกี่ยวกับ เรื่องของท้องถิ่นโดยเฉพาะรวมถึงเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม และมีปฏิริยาโต้ตอบกลับจาก ประชาชนในท้องถิ่นได้ง่าย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคนและสังคมใน ระดับท้องถิ่นได้

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสามารถในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคมได้ในระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาจากนโยบายของแต่ละ สถานีที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างเด่นชัด ในการเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อมุ่งประโยชน์ในระดับ ท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามจากโครงสร้างในการเป็นเจ้าของและการควบคุม รวมถึงโครงสร้างใน การประกอบธุรกิจหารายได้ของทั้ง 3 สถานี ทำให้รูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสารที่จะมุ่งเพื่อการพัฒนาคนและสังคมท้องถิ่นอย่างแท้จริงนั้น แตกต่างกันไป เนื่องจากลักษณะโครงสร้างดังกล่าวมีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของหน่วยงาน และกลุ่มบุคคลที่เข้ามาใช้สถานีเพื่อทำการ สื่อสาร โดยพบว่า สถานีจะต้องเป็นสื่อกลางในการสื่อสารทั้งจากส่วนกลางและระดับท้องถิ่น

ซึ่งการสื่อสารที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคนและสังคมได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องมีลักษณะ ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารกันในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีโอกาสในการที่จะเข้ามาร่วมในการใช้สถานีเพื่อทำการสื่อสารด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสื่อสารที่จะบรรลุถึงการพัฒนาคนและสังคมท้องถิ่นได้อย่าง แท้จริงแล้ว นอกเหนือไปจากการมีส่วนร่วมแล้ว เนื้อหาในการสื่อสารก็มีความสำคัญ เพราะการที่ จะพัฒนาคนและสังคมนั้น จะต้องก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การศึกษา ความรู้ ทักษะแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านของอาชีพ นำไปสู่การพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ที่ดีขึ้น ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว ควรที่จะต้องมีเนื้อหาที่มุ่งให้เกิดการ

พัฒนาทางด้านจิตใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย จึงจะเป็นการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคน
และสังคมอย่างแท้จริง